

safety
my priority

DOSSIER

**Kwartsstof
Richtlijnen
ter vermindering
van de risico's**

Zorg voor de vereiste collectieve en persoonlijke bescherming!

Richtlijnen ter vermindering van de risico's

Strengere regels bij blootstelling aan kwartsstof vanaf 2020

Sinds 17 januari van dit jaar zijn bepaalde beschermingsmaatregelen altijd verplicht wanneer kwartsstof vrijkomt bij de bewerking van materialen. De nadruk ligt hier op het woord "altijd". Vroeger moest de werkgever maatregelen treffen op basis van een risicoanalyse.

Wat betekent dit concreet?

De toestellen voor de bewerking van deze materialen moeten uitgerust zijn met stofafzuiging of met een systeem dat het stof doet neerslaan met water. Als dat niet kan, moeten de **blootgestelde werknemers** een masker dragen met de hoogste beschermingsgraad, dus een FFP3-wegwerpmasker of een masker uitgerust met een P3-stoffilter.

Belangrijk: het gaat hier om alle blootgestelde werknemers, niet alleen de personen die de machines bedienen maar iedereen die zich in dezelfde ruimte of in de omgeving bevindt.

(Bijna) overal kwartsstof

Bij bouwwerken wordt veel vaker kwartsstof verspreid dan de meeste mensen beseffen. Siliciumdioxide is zowat de meest verspreide stof op aarde. We vinden ze terug in nagenoeg alle steenachtige materialen.

Heropflakking

In de voorbije twintig jaar is in ons land het aantal aangiften

voor silicose als beroepsziekte gelukkig drastisch gedaald. Maar momenteel zien we in verscheidene andere landen helaas een heropflakking. Dat is onder meer in de Alpijnse landen het geval, waarbij vaak verwezen wordt naar de vele tunnelboringen. Ook nieuwe materialen zoals composietsteen dragen bij tot een nieuwe opstoot. Compositesteel wordt momenteel zeer veel gebruikt bij de fabricage van werkbladen voor keukens, badkamermeubels en douchewanden.

Koninklijk Besluit

Een aanpassing van de Europese richtlijn m.b.t. blootstelling aan inadembaar kristallijn siliciumdioxide wilde hier paal en perk aan stellen. Deze richtlijn werd in ons land intussen omgezet in een Koninklijk Besluit dat op 17 januari 2020 in werking is getreden.

Wees voorbereid op werfcontrole TWW

Stel de nodige collectieve en persoonlijke beschermingsmiddelen ter beschikking van uw werknemers. Inspecteurs van Toezicht Welzijn op het Werk (TWW) zullen in de komende maanden extra aandacht besteden aan de correcte naleving van de nieuwe regelgeving. Deze heeft immers tot doel de gezondheidsrisico's bij blootstelling aan kwartsstof tot het absolute minimum te beperken.

Zo
hoort
het!

foto: © Constructiv

Wanneer in steenachtige materialen gefreesd, gezaagd, geboord of geslepen wordt, komt kwartsstof vrij. Vooral bij werken in slecht geventileerde binnenruimten kan de kwartsstofconcentratie hoog oplopen.

Kwartsstof is heel fijn stof, dat niet of nauwelijks zichtbaar is. Het bestaat uit uiterst kleine, onoplosbare stofdeeltjes, die bij onvoldoende bescherming diep doordringen in de longen. Daardoor raakt het longweefsel beschadigd en ontstaat er kortademigheid, wat leidt tot benauwdheid. Andere symptomen zijn hoesten en pijn in de borst. Ook longkanker kan een gevolg zijn van blootstelling aan kwarts.

Zo hoort het niet!

15 preventieve maatregelen, zowel collectief als individueel

Mits het toepassen van verschillende maatregelen kan men zich in hoge mate beschermen:

- laat kwartshoudende bouwmaterialen vooraf op maat snijden;
- beperk de hoeveelheid kwartsstof in het bouwproces door een oordeelkundig ontwerp (bv. via de vormgeving);
- laat water vernevelen;
- zorg voor voldoende ventilatie op de werkplek;
- slijp met water;
- slijp met aangepaste stofafzuiging (in functie van de uitgevoerde activiteit);
- gebruik altijd een stofzuiger met een HEPA-filter ('High Efficiency Particulate Air'), van het type H (bij langdurige blootstelling) of type M (bij sporadische blootstelling);
- snij of knip bouwmaterialen (i.p.v. slijpen);
- stofzuig het stof (i.p.v. vegen);
- zet een stofmasker van het type FFP3 op;
- gebruik een wegwercoverall;
- zet een krasvrije veiligheidsbril op;
- zorg voor gehoorbescherming;
- zet altijd een veiligheidshelm op.

Voor meer gedetailleerde info verwijzen we naar de Preventiefiche N°1043 ('Kwartsstof') van Constructiv.